

Практичне заняття 3.

Туристична характеристика столиці країни та розробка тематичного туру
План

1. Навколишнє середовище міста (столиці). Географія міста. Планування. Міський пейзаж. Особливості забудови.
2. Західноєвропейське місто. Азіатське (східне) місто. Африканське місто. Північноамериканський та австралійський типи міст.
3. Характеристика історії міста. Основні функції міста. Пам'ятки історії та культури міста.

Практичне завдання:

За планом, який подається, скласти туристичну характеристику столиці країни та розробити тематичний тур (країна на вибір). На карту міста нанести основні туристичні пам'ятки та пунктиром позначити розроблений тур. Вивчити поняття та терміни по темі практичної роботи №3 (місто, західноєвропейський тип міста, азіатський (східний) тип міста, африканський тип міста, північноамериканський та австралійський типи міст, латиноамериканський тип міста, пам'ятка архітектури).

План туристичної характеристики міста

1. Назва міста та його географічне положення.
 2. Навколишнє середовище (ландшафт) міста.
 3. Географія міста: а) планування; б) міський пейзаж; в) особливості забудови (архітектура).
 4. Коротка характеристика історії міста (столиці).
 5. Основні функції міста.
 6. Перелік та опис основних пам'яток архітектури міста.
- Опис пам'яток архітектури включає в себе: назву об'єкта, його місце знаходження, архітектурний стиль, історію створення та етапи перебудови, історичні події та легенди, які із ним пов'язані, сучасний стан.*

Список використаних та рекомендованих джерел:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К., 2001
2. Сапожникова Е.Н. Страноведение: Теория и методика туристского изучения стран: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 240 с.

Інтернет-джерела:

- <http://www.uk.wikipedia.org> – Вікіпедія - вільна енциклопедія.
<http://www.4post.com.ua> - Найбільш відвідувані столиці світу.
<http://www.stolicy.clow.ru> – Столицы государств мира. Энциклопедия.
<http://www.towns.org.ua> – Города и столицы мира.
<http://www.country.turmir.com> – Столицы стран.
<http://www.strani.ru> -Країни та міста світу.
<http://www.countries.ru> - Страны мира.

<http://www.countries.dadesf.com> –Страноведение.
<http://www.geograf.at.ua> - Географія. Країни світу.

Теоретичні відомості

Місто — форма поселення, населене місце, значне за розмірами, чисельністю й щільністю населення, жителі якого зайняті, як правило, поза сільським господарством. Населення міста формами життя і повсякденної діяльності об'єднане у певну соціально-територіальну спільність, тому місто є історично конкретною соціально-просторовою формою існування суспільства. Місто як форма поселення, що виникло внаслідок суспільного розподілу праці, тобто відокремлення ремесла від сільського господарства і зосередження обміну в руках певної громадської групи, відрізняється від села високим ступенем різноманітності та інтеграції трудової діяльності (виробничої та невиробничої). Тут концентрувалось багато галузей народного господарства — промисловість, наука, культура, інформація, що зробило місто центрами науково-технічного і соціального прогресу. Усе це у поєднанні з розвинутою соціальною та інженерною інфраструктурою зумовило формування у містах специфічного міського способу життя, який у процесі урбанізації поширюється на все більшу кількість поселень, у т.ч. сільських. Міста розрізняють за профілем їх містобудівельної бази (добувна і обробна промисловість, наукові, навчальні, культурні, рекреаційні, транспортні та інші центри); за ступенем складності структури народногосподарського комплексу (монофункціональні, поліфункціональні); за історико-культурним потенціалом (місцевого, регіонального, національного, світового значення); за величиною (найбільші, надвеликі, великі, середні, малі).

Пам'яткою архітектури є характерні, традиційні або ексклюзивні, унікальні громадські, культові, промислово-виробничі, військові споруди, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, архітектурні монументи та скульптурні пам'ятки, які зберегли свою автентичність і являють собою історичну, наукову, мистецьку та іншу історико-культурну цінність.

Характеристика основних типів міст світу за характером їх забудови та планування

Західноєвропейське місто складається з «старого міста» та нової частини, в якій переважає сучасна забудова. В центрі «старого міста» звичайно знаходиться ринкова (головна) площа з ратушею та собором, від якого розходяться вузькі криві вулиці з магазинами, музеями, ремісничими майстернями, офісами страхових, туристських, рекламних компаній тощо. Саме в «старому» місті знаходиться більша частина культурно-історичних та архітектурних пам'яток, які приваблюють туристів.

Азіатське (східне) місто – для нього характерно чітке розділення на стару та нову частини. Найбільш багатолюдне місце в старому місті – базар. Від базару починаються торгові вулиці та квартали ремісників, вироби яких тут же і продаються. У новій міській частині переважають сучасні багатоповерхові будівлі.

В Африці можна говорити про два різні типи міст: на півночі – арабський, на півдні та в центрі континенту – африканське місто.

У свою чергу арабське місто також поділяється на старе та нове місто. Ядром старої частини є *касба* – розташоване на підвищеному місці укріплення (фортеця, цитадель). Касбу тісним кільцем оточують інші квартали «старого міста», які забудовані невисокими будинками з плоскими дахами та глухими огорожами дворів. Головними пам'ятками «старого міста» є яскраві східні базари. Все це «старе місто», часто оточене захисними стінами, називається по-арабськи «мединою» («місто»). Вже за межами «медини» знаходиться нова, сучасна частина міста.

Африканське місто. Початок формування цього типу міста – кінець XVI-початок XVII ст. Міста засновувались європейськими колоністами за планом, з церквою та мерією в центрі, але у подальшому розвивались стихійно. Побудови колоністів були провінційним відображенням головних рис архітектури метрополії (французький класицизм, португальське бароко тощо). Характерною рисою сучасного африканського міста є дотримання принципу міського районування, тобто поділення міста на ряд секторів або районів за расовими та етнічними ознаками. В центрі – головна площа, куди сходяться основні магістралі. Центральна частина та ділові квартали забудовані багатоповерховими будівлями у так званому «тропічному стилі». Це сучасні будівлі з бетону, скла та сталі, еkleктичні за формами, оснащені сонцезахисними пристроями та кондиціонерами. Облаштовані квартали забудовані особняками та віллами, мають багато парків, садів та бульварів. Кwartали масового житлового будівництва – одно-двоповерхові дома дворового типу. Околиці забудовані хатинами, типи яких змінюються у відповідності із кліматичними умовами, способом ведення господарства та характером підручних матеріалів.

Північноамериканський та австралійський типи міст мають специфічні риси, більша частина яких пояснюється молодістю міст цього типу. Для них характерне чітке прямокутне планування, виділяється центральний діловий район, де сконцентровані головні будівлі сфери управління та послуг (фінансів, засобів масової інформації та торгівлі). Центральна частина – багатоповерхова забудова, але в інших частинах міста переважає малоповерхова (три – п'ять поверхів), а ще далі – райони індивідуальної забудови.

Особливість градобудівництва в Латинській Америці полягає в тому, що задовго до появи перших європейців тут існували крупні поселення міського типу з величними суспільними, культовими та інженерними спорудами, частина з яких збереглась до наших днів. Але більшість цих побудов були зруйновані, а на їх місці європейські колоністи побудували сучасні міста – латиноамериканський тип міста. Типи споруд та структура міст відображають вплив архітектури Іспанії. Будівництво суворо регламентувалось діючими законами: прямокутне планування вулиць з кварталами однакової величини, площею в центрі з однаковим набором суспільних споруд. Будівлі будувались головним чином в романському, готичному, бароковому або класичному стилях. Певний вплив здійснили традиції місцевої, індійської народної творчості. В результаті у більшості міст склалась характерна структура з парадними центрами та великими стихійно ростучими районами.

В ХХ ст. великий розвиток у міському будівництві Латинської Америки отримала архітектурна школа функціоналізма: створення крупних архітектурних ансамблів, елементів паркової архітектури та великих житлових районів.